

[Lone Dybkjær]

for så tror man, det omfatter bredere grupper, end det rent faktisk gør. Der er tale om en delefterløn, og spørgsmålet om delefterløn bør naturligvis gå ind i de bredere drøftelser, som vi skal have ifølge regeringens udtalelser om dette forslag.

Det radikale venstre er tilhænger af, at man finder frem til ikke bare delefterlønsordninger, men også delpensionsordninger, og at ordningen, som vi skal nå frem til, derfor kommer til at omfatte flere personer, end der er tale om i dette forslag. Vi mener, det skal være muligt for alle at trække sig gradvis tilbage fra arbejdsmarkedet. Det er hovedprincippet i vores holdning til disse spørgsmål.

Så skal jeg også pege på i tilknytning til forslaget, at spørgsmålet om de selvstændige nok kun tilsyneladende er løst. Jeg har set udtalelser af nogle socialdemokrater i dagens aviser om, at det ikke er et helt enkelt problem, og jeg har også set, tror jeg nok, nogle tilsvarende udtalelser af socialministeren om, at i socialministerens første forslag vil man ikke kunne få de selvstændige med. Det er muligt, at enten jeg eller aviserne har misforstået det, men jeg vil i hvert fald godt sige, at jeg synes, det er meget vigtigt, at vi får en ordentlig ordning også for de selvstændige. I virkeligheden må vi sige, at selv om de selvstændige kan komme i en arbejdsløshedskasse – og ikke i en fagforening, som fru Lilli Gyldenkilde sagde – er deres betingelser ikke særlig gode. De er gode, hvis de sælger deres virksomhed på et tidspunkt, hvor den fungerer optimalt, for så får de en ordentlig arbejdsløshedsunderstøttelse, men meget ofte sker der jo det, at virksomheden går dårligere og dårligere, og da det er gennemsnittet af de sidste 5 års indtægt, man bruger, er der en række selvstændige, som reelt kommer i klemme, og som egentlig føler, at de er snydt med ordningen, fordi de mente, at de var sikret. Jeg synes derfor, at vi også bør tage op og diskutere i denne sammenhæng, hvordan vi kan forbedre de selvstændiges tilbage-trækning fra arbejdsmarkedet i forhold til i dag.

Dette forslag kan være ét udgangspunkt, og jeg håber så, at regeringen kommer med nogle udspil, så vi kan få denne sag bragt mere i orden, end den er i dag.

Hovedkonklusionen er altså, at det radikale venstre er enig i princippet om, at man

skal kunne gå på delpension, men vi mener, at ordningen bør være mere omfattende og specielt også medtage de selvstændige.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Overordnet og ideologisk set er VS en meget varm tilhænger af, at man skal kunne trække sig glidende og gradvis tilbage fra arbejdsmarkedet, sådan at overgangen fra arbejdslivet til privatlivet ikke bliver så brat og pludselig, som tilfældet er i dag. Det er helt sikkert, at det både helbredsmæssigt og trivselsmæssigt ville være en stor gevinst for den enkelte.

Vi mener imidlertid, at det ville være dårligt, hvis en delpension ødelagde efterlønnen. Så har vi her et delefterlønsforslag fra socialdemokratiet, men vi synes, der er nogle problemer i det, især i bemærkningerne, hvor der står:

»En arbejdstidsnedsættelse som foreslået ... er let at administrere og letter adgangen til at indarbejde deltidsbeskæftigelse i overenskomsterne.«

Her kommer vi ind i det problem, at vi klart er modstandere af udbredelsen af deltidsarbejde. Vi ønsker ikke, at deltid skal ind i de overenskomster, som ikke har deltid i dag, og faktisk mener vi, at i de overenskomster, hvor der er deltid, skal denne begrænses, forstået på den måde, at når eksisterende deltidsstillinger bliver frie, skal de lægges sammen til fuldtidsstillinger.

Skal vi være med til dette forslag, må vi derfor have skabt en eller anden form for sikkerhed for, at delefterlønnen ikke fører med sig, at deltid generelt bliver mere udbredt, end det er i dag. Vi skal på en eller anden måde så at sige have øremærket efterlønsmodtagernes deltidsarbejde, så deltiden følger den enkelte efterlønsmodtager, og når han eller hun en dag helt forlader jobbet, er det deltidsjob, der bliver forladt, ikke et deltidsjob mere. Vi må også sige, at de timer, der bliver frigivet, når en efterlønsmodtager går på deltid, skal lægges sammen til fuldtidsstillinger.

Jeg vil godt illustrere det med et eksempel. Jeg har selv været ansat et sted, hvor vi i overenskomsten kun havde fuldtidsarbejde. Det var simpelt hen en overenskomst, der ikke åbnede mulighed for deltidsarbejde, men vi havde faktisk ét menneske, der var